

ความเพียร

พระญาณสิทธิอาจารย์ (หลวงปู่สิม พุทธาจาโร)

พระธรรมเทศนา กัณฑ์ที่ ๕

๓ มิถุนายน ๒๕๒๖

โพสต์ที่ในลานธรรมเสวนา กระตุ้ที่ 005160 – โดยคุณ : mayrin [8 พ.ค. 2545]

เนื้อความ :

ณ บัดนี้ ได้เวลานั่งสมาธิภาวนา ให้พากันนั่งขัดสมาธิเพชร แสดงความองอาจ กล้าหาญในใจ ให้จิตใจมีความเพียร ความหมั่น ความขยัน ตื่นขึ้นลุกขึ้นในหัวใจ อย่าปล่อยให้อ่านาถีนมิทชะ ความง่วง เหงาหาวนอนเข้ามาทับถม การนั่งสมาธินี้ ท่านมีระเบียบอยู่ว่าให้นั่งขัดสมาธิเพชร เอาขาซ้ายขึ้นทับขาขวา แล้วก็เอาขาขวาทับขาซ้าย เอามือข้างขวาวางทับมือข้างซ้าย เรียบร้อยแล้วหลับตา ตั้งใจบริกรรมภาวนา มี พุทโธ พุทโธ ในใจ เป็นต้น

จิตใจหรือว่าจิตคนเรานั้นต้องฝึกฝนอบรมจึงจะเป็นไปได้ ให้ใจมันมีความเพียร ความหมั่น ความขยันไม่ให้เกียจคร้าน ไม่ว่าจะเป็นการท่องบ่นสาธยายพระธรรมคำสั่งสอน ก็ไม่ให้เกียจคร้าน ให้หมั่น ความเพียรนั้นคือว่าหมั่น ขยัน กราบพระ ไหว้พระ สวดมนต์ ก็อย่าเพียงหมายแต่ว่ามารวมในหมู่ในคณะกราบพระไหว้พระ เราอยู่คนเดียวก็กราบได้ไหว้ได้ นั่งสมาธิภาวนาได้ สวดมนต์ภาวนาได้ เคนจงกรมได้

ความเพียรนี้แหละท่านว่าเป็นอุปกรณ์สำคัญ วิริเยน ทุกข มจเจติ พระพุทธเจ้า ทรงตรัสว่า ผู้มีความพากเพียรพยายามแล้ว กิจกรรมการงานใด ๆ ไม่เหลือวิสัย ผู้มีความเพียรพันทุกข์ได้ แต่ผู้มาภาวนาตั้งใจปฏิบัติไม่มีความเพียร แต่อยากให้อาจารย์ของตบตีจากความทุกข์ความเร่าร้อนต่าง ๆ นานา ทำอย่างไรใจข้าพเจ้าจะสงบระงับ มีอุบายอะไร ก็อุบายไม่จี๋เกียจนั่นแหละ

อุบายมันอยู่ที่ไหน อุบายมันอยู่ที่ความเพียร ทำอย่างไรข้าพเจ้าจะสู้กับกิเลส ราคะ โทสะ โมหะ ในใจได้ ไปสู้ที่ไหน ก็สู้ด้วยความเพียร สู้ด้วยความตั้งใจมั่น เราตั้งใจลงไปแล้วให้มันมันคง ไม่มันคงอย่าไปถอย เมื่อจิตใจไม่ถอย จิตเพียรพยายามอยู่ หาวิธีการที่จะเอาชนะกิเลสในใจของตนให้ได้ เดียวนี้กิเลสในใจมันย่ำยีเหยียบกาย วาจาจิต

ของเราอยู่ ไม่ยอมให้เราลุกขึ้นปฏิบัติภาวนาได้เต็มที่ทำได้นิด ๆ หน่อย ๆ แต่ความอยาก
ได้มาก อันนี้ไม่ถูก

เมื่อมีความเพียรอะไรมันจะเหลือ (วิสัย) ความเพียร คุณพระพุทธเจ้าที่ท่านได้ตรัสรู้
เป็นพระพุทธเจ้า ท่านมีความเพียร ลือสงไสย แสนมหาภัย ท่านยังมีความเพียร ความ
หมั่น ขยัน เอาจนสำเร็จลุล่วงไปได้ นั่นแหละคือความเพียร ความเพียรไม่ใช่คำพูดอย่าง
เดียว เป็นการเพียรทางกาย เพียรทางวาจา เพียรทางจิต เพียรหมดทุกอย่าง เรียกว่า วิริเยน
ทุกข มจเจติ บุคคลจะลุล่วงทุกข์ไปได้เพราะความเพียร

ถ้าเราจะมาท่องแต่คำพูดเท่านั้น จำได้แล้วก็ว่าได้ ก็เลส ราคะละไม่หมดชื่อว่ายังไม่
มีความเพียร ก็เลสโทสะในใจของตัวเอง ยังไปยึดไปถือมันอยู่ ไม่ละให้หมด นั่นแหละ
มันยังไม่มีความเพียร ก็เลสโมหะในใจยังไม่หมดไปสิ้นไป ไปถอยความเพียรได้ที่ไหน
ต้องเพียรพยายามอยู่ตลอดเวลา พระองค์ทรงตรัสว่า เพียรพยายามอยู่ทุกกลมหายใจเข้าออก
คำว่าทุกกลมหายใจเข้าออก นั่นคือว่า เพียรอยู่เสมอ ตั้งใจอยู่เสมอ ณ ภายใน นั่นก็ไม่ยอม
ให้มันง่วงเหงาหาวนอน ยึดตัวขึ้นไปให้มันสูงสุด ไม่ให้กระตุกสั่นหลังมันอ่อนลงไป
เรียกว่าเพียร เพียรพยายามฝึกตัวเองอยู่มันจะเหลือ (วิสัย) ผู้มีความเพียรไปไม่ได้

เพราะว่าบนแผ่นดินนี้ผู้มีความเพียร ผู้ไม่ท้อแท้อ่อนแอในดวงใจ ไม่ว่าจะทำ
อะไรย่อมสำเร็จได้คู่ตัวอย่างพระพุทธเจ้า เมื่อเห็นแล้วเราต้องตั้งความเพียรลงไป ภาวนา
ลงไป เมื่อมันยังไม่ตายจะไปถอยความเพียรก่อนไม่ได้ ให้มันตายมนุษย์เผาไฟแล้วจึง
ค่อยถอย ถ้ามันยังไม่ตาย เราจะไปถอยความเพียรไม่ได้

ตื่นขึ้นลุกขึ้น ในจิตในใจ ใครจะคิดชั่วเหลวไหลให้เป็นเรื่องของเขา ใจเราไม่
ต้องคิด คนใดจะพูดชั่วเหลวไหลไม่มีประโยชน์เป็นเรื่องของเขา ตัวเราทุกคน สิ่งใดไม่ดี
ไม่มีประโยชน์ ไม่พูดเสียเลย เพียรพยายาม ระวังรักษา รักษากาย รักษาวาจา รักษาใจ
รักษาตัวก่อนเดียวตัวเดียวนี้ไม่ได้ จะจัดว่าเป็นผู้มีความเพียร มีภาวนาไม่ได้

ความเพียร ความหมั่น ความขยันขันแข็ง ไม่ท้อแท้อ่อนแอในหัวใจ เมื่อมันเกิด
ความทุกข์ความเดือดร้อนใด ๆ ขึ้นมาก็ให้เสียสละทุกสิ่งทุกอย่างลงสู่ สู้ด้วยการละทิ้ง
อย่าไปยึดเอาถือเอา เขาว่าให้เรา เขาถูกเราเสียไม่ดีเข้าหู ก็เพียรละออกไปให้มันหมด
สิ้น มนุษย์มีปาก ห้ามมันไม่ให้พูดไม่ได้ มนุษย์มีตา ห้ามไม่ให้มันดูไม่ได้ มันเป็นเรื่อง
ของโลก ท่านจึงตรัสว่า ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มันเป็นความร้อน

ความร้อนคือกิเลส กิเลสเหมือนกับไฟ ไฟมันเป็นของร้อน ไม่ว่าไฟนั้นจะเป็นไฟ วันไหน เดือนไหน ยุคใด สมัยใดก็ตาม ไฟธรรมดานี้แหละมันร้อน กิเลสในใจมนุษย์คนเรานั้นมันเป็นไฟ ไหม้หัวใจของคนอยู่ตลอดเวลาเรายังเด็กอยู่ไฟไหม้ไม่ได้ ไม่ได้ (อย่างไร) ก็เหมือนไฟภายนอก เด็กไปเปลือยเข้า มันไปเหยียบเข้า ไฟก็ไหม้เท้าไหม้ดินเหยียบมากก็ไหม้มาก เข้าสู่กองไฟก็ตายเลย

กิเลสราคะ กิเลสโทสะ กิเลสโมหะ ต้องภาวนาคุณจึงจะรู้ว่ากิเลสมันอยู่ตรงไหน จะเลิกละได้โดยวิธีใด เราต้องตั้งตัวตั้งใจขึ้นมา อย่าไปปล่อยให้อำนาจฝ่ายต่ำเข้ามาทับถมจิตใจ เมื่อจิตมันไม่มีความเพียรปล่อยให้กิเลสมันทับถม กายมันก็อ่อนแอต่อเหตุ ขี้เซาเหงาอนมนั่นก็ไหลมาเทมา ก็เพราะจิตมันไม่มีความเพียร จิตมันไม่ตื่นขึ้นไม่ลุกขึ้น จิตมันอ่อนแอต่อเหตุ จิตมันขุ่นมัว มันไม่ใส พุทฺโธไม่อยู่ในจิต จิตไม่เข้าถึงพุทฺโธ พุทฺโธอยู่ภายในใจสว่างแจ้งไม่หลงไหลไปตามคนสัตว์วัตถุธาตุทั้งหลาย

ตั้งใจกจิตใจของตนขึ้นมา เาจนให้ได้คำว่า ผู้มีความเพียรยอมสำเร็จได้ทุกอย่างทุกประการ ตั้งใจทำตั้งใจพูด ตั้งใจคิด ตั้งใจภาวนา มันไม่เหลือวิสัยของผู้มีความเพียร ผู้มีเพียร คนมีเพียร ทำอะไรก็สำเร็จ พูดอะไรก็สำเร็จ คิดอะไรก็สำเร็จ เมื่อไม่มีความเพียร มันจะเอาอะไรมาเป็นความสำเร็จ ทำอะไรไม่ตั้งใจทำ ทำจนตลอดรอดฝั่งคือว่า เาจริงเาจริงใจ แม้พุทฺโธคำเดียวกันก็ได้สำเร็จมรรคผลเห็นแจ้งพระนิพพาน เพราะอะไรเพราะองค์นั้น ผู้นั้นทำจริง ๆ ปฏิบัติจริง ๆ ภาวนาจริง ๆ ตั้งจิตตั้งใจจริง ๆ ตั้งเนื้อตัวจริง ๆ เาจริงเาจริงทุกอย่าง เมื่อทำจริง ๆ ปฏิบัติจริง ๆ ของจริงมันก็ปรากฏการณ์ขึ้นมา ในที่ความจริงนั้นแหละ ไม่ได้อยู่ในที่อื่น มันอยู่ที่จิตที่ใจของแต่ละบุคคล ไม่ต้องไปมัวสงสัยวิตกวิจารณ์อย่างนั้นอย่างนี้ ขอให้ทำจริงปฏิบัติจริง มันไม่จริงอย่าไปถอยความเพียร

ดูพระสาวกในครั้งพุทฺธกาลท่านทำจริง ท่านเดินจงกรมอย่างเดียว เาจนได้สำเร็จมรรคผล เห็นแจ้งพระนิพพาน ท่านทำอย่างไร คำว่าจริง ที่นี้ท่านนั่งภาวนามันก็ง่วงเหงาหาวนอนเหมือนเราท่านทั้งหลายนี้แหละ ท่านก็ไม่ยอมนั่ง ถ้านั่งมันสัปหงก ท่านไม่นอน ท่านเดินจงกรม คำว่าเดินจงกรมก็คือว่าเดินก้าวไปก้าวมา ในทางในเส้นทางจงกรมที่ท่านปิดกวาดไว้นั้น ไม่ยอมหยุดไม่ยอมนั่ง ถ้านั่งมันคอยหลับตา หลับตาก็ยิ่งร้ายใหญ่ เดินเาอย่างเดียว เดินจนไม่รู้ว่ามันนานเท่าไรละ เดินจนหนังเท้าแตกเลือดไหลเดินไม่ได้

แล้วเราท่านทั้งหลายผู้นั่งภาวนาอยู่นี้เดินจงเท้าแตกเลือดไหลเดินไม่ได้ มีหรือไม่เห็นมี ไปทางไหนก็สวมรองเท้า ก้าวเดินแตก เจ็บนิด ๆ หน่อย ๆ ก็เอาไม่ไหวแล้ว ตายแล้วทำไมไม่ตายตั้งแต่ยังไม่เกิดละ นั่นแหละคือว่าใจที่อดอย ใจเกียจคร้าน ไม่ได้ดูพระแต่ก่อนท่านเดินจนกระทั่งหนังเท้าแตกเดินไม่ได้ เมื่อเดินไม่ได้ท่านก็ยังไม่ถอยความเพียร ถ้าเราสมัยนี้ถ้าถึงขนาดนั้นละก็นอนแผ่ท่านนั้นแหละ ไม่เดินอีกต่อไป ไม่ภาวนาอีกต่อไป

แต่ท่านไม่ยอม เมื่อเดินไม่ได้เข้านิมิ มือยังมี คลานเอา ท่านว่าอย่างนั้น ทีนี้ก็คลานเดินจงกรมไป กลับไปกลับมา ไม่รู้ว่ากี่หนแหละ เข้าแตก หนึ่งเข้าแตกไป ช่างมัน ไม่ใช่เข้าเรา เข้าของกิเลส มือแตกก็แตกช่างมัน เดินไม่ได้มันเจ็บ แตกเลือดไหล

เราได้คลานภาวนาจนเข้าแตกเลือดออกมีไหม ไม่มี มีแต่นอนห่มผ้าให้มันตลอดคืน มันจะได้สำเร็จมรรคผลอะไร ก็ได้แต่กรรมฐานจีโก่เท่านั้นเองแหละ กรรมฐานจีโก่ กรรมฐานจีหุมุ ไม่ลุกขึ้น ภาวนาเหมือนพระแต่ก่อน พระแต่ก่อนท่านเดินไม่ได้ท่านคลานเอา

ทีนี้คลานไม่ได้ท่านทำอะไร ท่านก็ไม่ต้องนอนกันละ แต่ท่านนอนขวางทางจงกรม แล้วไม่ใช่นอนนิ่ง ๆ ให้มันหลับ พลิกเหมือนกับเดินจงกรมในทางนั่นเองแหละ เขี่ยคยาวลงตั้งแต่หัวถึงตีน ทีนี้มันก็ไม่มีการไหนแตกแล้วทีนี้ กลิ้งไป พลิกไป จนสุดทางจงกรม กลิ้งกลับมาอีก เอาอยู่อย่างนั้น ไม่รู้กี่ครั้งก็หน นับไม่ถ้วน ท่านตั้งใจลงไป ท่านไม่ยอมให้มันหลับมันไหล ไม่ให้มันฟุ้งซ่านไปที่อื่น เข้ามันเจ็บก็ไม่ให้ไปยึดไปถือ เข้ามันแตกก็ไม่ให้ไปยึดถือ มือแตกก็ช่างมือ มือผีหลอก มันหลอกให้หลง เข้าผีหลอก เข้ามันหลอก ท่านไม่ย่อท้อ ใจไม่ย่อท้อ อันนั้นแหละเรียกว่าความเพียร ไม่ใช่คำ "เพียร" พุคปลายลิ้นท่านี่ ท่านมีความเพียรจริง ๆ ไม่ยอมให้มันนิ่ง ถ้านิ่งมันก็หลับ พลิกไปกลิ้งกลมไปเรื่อย มันจะตายก็ช่างสิ ได้ภาวนาทำความเพียรละกิเลสเป็นสิ่งสำคัญ ความตั้งใจองค์นั้น

เมื่อถึงขั้น นอนเหยียดตามแผ่นดินแล้ว กลิ้งไปเกิดมันไม่แตกละทีนี้ มันไม่มีที่ไหนหนัก ถ้ายืนมันก็ไปลงหนักที่เท้าที่ตีน ถ้าคลานมันก็ไปที่เข้าที่มือ มันไปหนักที่นั่น ถ้านอนเหยียดยาวละก็ไม่มีการไหนจะไปหนักมันเท่ากันหมด แต่ไม่ใช่ท่านนอนหลับเหมือนพวกเรา ไม่ใช่นอนภาวนา นอนกลิ้งไม่ยอมให้มันหลับ ไม่ยอมให้มันนิ่ง เรียกว่า

สติสัมปชัญญะสมาธิท่านตั้งมั่นลงไป องค์กรนี้เรียกว่ามีความเพียรที่สุดในพุทธศาสนา ไม่มี
มีองค์ใดที่จะได้สำเร็จแบบนี้ มีองค์เดียวเท่านั้น เพราะว่าท่านทำจริง

เราทุกคนทุกดวงใจถ้ามีความเพียรขนาดนั้นล่ะคิดดูสิ ไม่ต้องไปถามหาบรรพผล
นิพพานล่ะ (ต้องได้แน่)ท่านเอาจนสำเร็จ แม้เราทุกคนก็เอาให้มันขนาดนั้นมันจะไป
เหลือวิสัยได้หรือ มันยังไม่ถึงขั้นนั้นมันไปถอยเสียก่อน หยุดเสียก่อน มันกลัวตายนะ
มันจึงได้มาเกิดมาตายอยู่ไม่จบไม่สิ้น มันนอนอยู่ในห้องแม่ันับภพนับชาติไม่ถ้วนก็
เพราะจิตอันนี้ไม่มีความเพียร ไม่สมกับพุทธภาษิตที่ว่า วิริเยน ทุกข มจเจติ บุคคลจะล่วง
ความทุกข์ได้ด้วยความเพียร ไม่ใช่เพียงคำพูดวาทะที่เปล่งออกมา มันเป็นการกระทำ
ทั้งหมดนั้นแหละ

ดูที่ท่านทำงานกระทั่งถึงขั้นนอนจงกรมจนได้สำเร็จเป็นพระโสดา เป็นพระ
สกิทาคา เป็นพระอนาคา เป็นถึงพระอรหันตา ในทางจงกรมนั้นแหละในจิตที่ไม่
หวั่นไหวพรันพรัง ไม่กลัวทุกข์ไม่กลัวตายไม่กลัวเจ็บ มันจะเจ็บก็เป็นเรื่องของธาตุดิน
น้ำ ไฟ ลม ร่างกาย สังขารเจ็บ จิตท่านมีความเพียร จิตท่านมีความขยันหมั่นเพียร ไม่กลัว
อะไรทั้งหมดละ มันจะไม่สำเร็จนั้นไม่มี

ให้เตือนใจของเราว่าเราได้ทำความเพียรเหมือนพระอรหันต์องค์นั้นหรือไม่ ถ้า
ยังไม่ถึงก็เอาให้มันถึงไม่ถึงให้มันตายเสียดีกว่า มารอกินข้าวสุกทุกวัน ใจก็เกียจ ใจก็
คร้าน ใจก็อ่อนหลับ ใจก็ไม่ได้ ให้ตั้งลูกขึ้นอย่าไปเพียงว่าเห็นคนอื่นนั่งวงแหวนอน
ตัวเองไม่เห็นตัวเอง ใจตัวเอง ไม่เห็นกาย ไม่เห็นจิต ไม่เห็นทุกข์เห็นภัยในวัฏสงสาร ยัง
จะมาเข้าใจผิดคิดหลงไปว่า ความสุขความสบายในรูป ในนาม ในตัว ในตน ในสัตว์ ใน
บุคคลในมนุษยโลก ในเทวโลก พรหมโลก ยังมีความสุขอยู่ มันจะหาเอาความสุขอัน
เป็นสุขโลกีย์นั้น มันก็ได้แค่โลกีย์สุขเท่านั้น ไม่ถึงขั้นภาวนาละกิเลสได้

จงตั้งใจบำเพ็ญภาวนา ลืมตาดูกาย วาจาจิตของเราเอง อย่าไปมัวเล่นไปมัวขี้คุยอยู่
พูดอะไรต่อมีอะไร ให้ภาวนาละกิเลสไม่ได้ ได้แต่ขี้คุย มีขี้คุยในหัวใจ ขี้โกรธมันก็อยู่นี่
ขี้โลภมันก็อยู่นี่ ขี้หลงมันก็อยู่นี่ มันไม่ลุกขึ้นภาวนาทำความเพียร มันมีแต่ความอยาก มี
แต่ค้นหา ตัณห์มันหามา มันหามาปิดบังไว้ ตาหั้น-ตณหา ตาเห็น รูปมันก็เกิด
ตณหา หูฟังเสียงมันก็เกิดตณหา มันหามาตัน หามาปิด หามาผูกมัดรัดรั้งไว้ในตัวใน
ใจ สร้างความดีให้เกิดขึ้นไม่ได้ นั่งสมาธิภาวนาเอาจนกิเลสให้มันดับไปหมดไปสิ้นไป

ไม่ได้ก็เพราะว่าความเพียรไม่ถึงไม่ถึงความเพียร ความเพียรไม่มีแม้จะมีกีนิด ๆ หน่อย ๆ
มันเพียรยังไม่ถึงขนาด เพียรให้มันถึงขนาด

ดูพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา พระองค์บำเพ็ญทาน รักษาศีล ภาวนา
บารมี ๑๐ ประการ บารมี ๓๐ ทศน์ เต็มบริบูรณ์ทุกส่วนทุกประการ เมื่อถึงขนาดนั้นละก็
ไม่มีอะไรเหลือละ ละกิเลสราคะก็ได้ ละกิเลสโทสะก็ได้ ละกิเลสโมหะก็ได้ ไม่ได้
อย่างไร ท่านมีความเพียร ท่านไม่ถ่อมมือถ่อมเท้าเหมือนพวกเราทั้งหลาย ท่านตื่นขึ้น ท่าน
ลุกขึ้น ท่านยืนหยัดต่อสู้ ทั้งกาย วาจา ทั้งจิตตั้งใจ ทั้งเนื้อทั้งตัวทุกอย่าง เมื่อมันลุกขึ้น
เต็มที่แล้วนั่นแหละเรียกว่า "วิริเยน ทุกข มจฺเจติ" บุคคลใดก็ตามจะพ้นทุกข์ได้ เพราะ
ความเพียร ไม่เหลือความเพียรไปได้

คนที่มีความเพียร ของหนักก็กลายเป็นของเบา ที่ว่ายากมันกลายเป็นของง่าย คน
อื่นทำไม่ได้ แต่พระพุทธเจ้าทำได้เพราะอะไร เพราะพระพุทธเจ้านั้นเป็นผู้มีความเพียร
อันใหญ่ยิ่ง ไม่มีมนุษย์และเทวดาอินทร์พรหมที่ไหนมีความเพียรเหมือนพระพุทธเจ้า
ตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณด้วยพระองค์เอง ไม่มีใครมาเลี่ยมสอนให้พระองค์มี
ความเพียรเอง ความหมั่นความขยันความอดทน

พระองค์ฝึกฝนอบรมจิตใจของพระองค์ มีปัญญาเฉลียวฉลาดมีความสามารถอาจ
หาญทุกสิ่งทุกอย่างเหมือนกับว่าผืนแผ่นดินหนักเท่าไร ก็เอาแผ่นดินทั้งแผ่นดินลอยได้ นั่น
แหละคือใจพระพุทธเจ้าเป็นผู้มีความเพียรพระปัจเจกพุทธเจ้าเป็นผู้มีความเพียร จิตใจ
พระอรหันต์ชีณาสพเจ้าทั้งหลายเป็นผู้มีความเพียร จิตใจของพระ โสดาพระสภิกาคา
พระอนาคา ท่านมีความเพียรความสามารถอาจหาญไม่ใช่จีเฆาเหงานอนฟุ้งซ่านรำคาญ
โลกะ โทสะโมหะ เพิ่มเข้าไปทุกวันคืน ไม่ละกิเลสราคะ โทสะโมหะออกไปให้มันหมด
สิ้น เมื่อจิตไม่ตั้งจิตไม่เอาจริง อะไรมันก็ไม่จริงหมดละ ถ้าจิตมันเอาจริง ๆ ทำจริง ๆ
แล้ว ก็ไม่มีอะไร หนักเท่าแผ่นดินก็เอาแผ่นดินปลิวไปได้

ความเพียร ความหมั่น ความขยัน ความตั้งใจ ไว้ดีชอบประกอบในสิ่งที่เป็นบุญ
กุศล จิตใจจะไม่สงบระงับไม่ได้ ก็ทุกสิ่งทุกอย่างมันเป็นไปในทางที่เรียกว่า สร้างสรรค์
ฝึกฝนอบรม เท่ากันกับว่า ในตัวของผู้นั้นมันมีปีกมีหางมีเครื่องยนต์กลไก เหมือน
เครื่องบินมันบินไปบนฟ้าบนอากาศได้ ทำไมมันไปได้ เพราะมันมีปีกมีหางมีอะไรครบ
ทุกอย่าง เมื่อมันพร้อมทุกอย่างทั้งคนทั้งวัตถุมันก็ไปได้ เราไม่เห็นหรือเครื่องบินไปบน

ฟ้าบนอากาศ ตัวเราธรรมดาทำไมมันบินไม่ได้ มันไม่มีเครื่องครบนะ ความเพียร ความ
หมั่น ความขยัน ความตั้งใจดีชอบมันไม่มี ทำอะไรพูดอะไร คิดอะไร นั่งสมาธิภาวนา
หลับตาภาวนา มันก็ได้ช่วงนิด ๆ หน่อย ๆ เมื่อความเพียรไม่มีก็สร้างความเพียรให้เกิดมี
ขึ้น

พุทโธในใจ หลงไหลทำไม ไม่ต้องหลง ไม่ต้องลืม นั่งก็พุทโธในใจ นอนก็พุทโธ
ในใจ ยืนก็พุทโธในใจ เดินไปไหนมาไหนก็พุทโธในใจ กิเลสโลเลละให้หมด โลเลทาง
ตา โลเลทางหู โลเลทางจมูกทางกลิ่น โลเลในอาหารการกิน เลิกละมันให้หมด กายวาจา
จิต ให้มันเต็มไปด้วยความหมั่นความขยันขันแข็ง ความสามารถอาจหาญ ไม่ท้อแท้
อ่อนแอในหัวใจ เรียกว่าเป็นคนใจดีใจงาม ใจเฉลียวฉลาดสามารถอาจหาญ ไม่เป็นคนใจ
เน่า คนใจเน่าใจเหม็น ไปอยู่ที่ไหนก็เน่าที่นั่นเหม็นที่นั่น

ศีลสมาธิปัญญาวิชาวิมุตติไม่ทำให้มันเกิดมีขึ้น มีแต่เรื่องเน่าเหม็นเรื่องโมโห
โทโสฟุ้งซ่านรำคาญ ไม่เลิกไม่ละความโกรธ ไม่เลิกไม่ละความโลภ โลภจิตทำแผ่นดิน
ไม่เห็น เลิกละให้หมดนั่นแหละ จึงให้ชื่อว่า "เพียร" เพียรละกิเลสมีมากน้อยเท่าไรกิเลส
หายาก็เพียรละให้หมด กิเลสอย่างกลางก็เพียรละให้หมด กิเลสอย่างละเอียดก็เพียรละ
ให้มันหมด ไม่หมดอย่าไปถอยความเพียร ตั้งใจเพียรลงไปอย่างนั้น อยู่ตลอดเวลา

เมื่อมีความเพียรเต็มที่ใดเมื่อใดเวลาใด มันก็รู้แจ้งรู้จริงขึ้นมาในหัวใจที่มีความ
เพียรนั่นแหละ ไม่ใช่มือเท้าร่างกายมันมีความเพียร จิตนั่นมันมีความเพียร จิตมันมี
ความสามารถอาจหาญ จิตมันไม่ท้อแท้ อ่อนแอ จิตมันมีสติสัมปชัญญะ มีสติในทุก
สถานในกาลทุกเมื่อ เมื่อจิตมันมีสติ มีสมาธิ มีปัญญา มีญาณอันวิเศษเกิดขึ้นในจิตใจของ
ผู้มีความเพียร มันก็รู้ได้เข้าใจ มันจะไปรู้ที่ไหน ก็รู้ที่กายวาจาจิต รู้ความจี๋เกียดจี๋คร้าน
แล้วก็ละทิ้งให้มันหมดไม่ต้องมายึดหน้าถือตา ตัวกูของกู ตัวข้า ของข้า ข้าเป็นอะไร ข้า
เป็นนั่นข้าเป็นนี่ เป็นอะไรมันก็เป็นไปสู่ความแก่ความชรา เป็นไปสู่ความเจ็บไข้ได้ป่วย
เป็นไปสู่ความตายเหมือนกัน ตายแล้วมันมีวิเศษวิโสอะไร ยังไม่ตายมันวิเศษวิโสอะไร
กิเลสเหล่านี้

ให้พากันลุกขึ้นตื้นขึ้น อย่ามัวนั่ง ๆ นอน ๆ เล่นอยู่เปล่า ๆ นั่งก็ให้นั่งภาวนาใน
จิต ตั้งจิตให้มีความเพียรความหมั่น ยืน เดินนั่งนอนทุกลมหายใจเข้าออก เมื่อทำจริง ๆ

ปฏิบัติจริง ๆ มันไม่ลึกซึ้ง ไม่ใช่ตื่นมันพอดีนั้นแหละทำเพียรให้มันถึงมันถึงได้ทุกคน ถึงได้ทุกหัวใจ รู้ได้ทั้งนั้น ไม่ต้องไปถามคนอื่น

ถามหัวใจของตัวเองว่ามีความเพียรหรือยัง มันตั้งใจมันหรือยังในใจนั้น ไม่มันคงมันไปอยู่ที่ไหน ไม่ได้กินข้าวผ่าหัวใจหรือ กินข้าวผ่าหัวใจทุกวัน ทำไมใจมันจึงไม่มีความเพียร เพียรละกิเลสทำไมไม่เพียร เพียรเอากิเลสทำไมมันเพียรเอาได้ กิเลสระคะโทสะ โมหะ ทำไมมันมีเต็มกายเต็มใจเต็มวาจาของทุก ๆ คน ไปไหนมาไหนก็กิเลส ความโกรธ ความโลภ ความหลง แยกไป หาบไป ห้ามไปทะเล่อทะล่า

กิเลสโกลเลพระพุทธรเจ้าสอนให้ละทิ้ง ได้ละทิ้งหรือยัง ได้ปล่อยได้วางทิ้งหรือยัง ไม่ทิ้งเดี๋ยวนี้จะเอาไปทิ้งที่ไหน ไม่ตั้งเดี๋ยวนี้ไปตั้งที่ไหน ไม่เพียรพยายามเดี๋ยวนี้จะไปเพียรเมื่อใดเวลาใด โทหกปกคลุมตลอดเวลา ใจไม่จริงคนไม่จริง เกิดมาทำไม เป็นชายทำไมใจไม่แก่กล้าสามารถเหมือนพระพุทธรเจ้า เป็นหญิงทำไมไม่แก่กล้าสามารถ เกิดมาทำไมตายเสียดีกว่าเปลืองข้าวสุก

ฉะนั้นให้ตั้งอกตั้งใจ มันจะเหน็ดเหนื่อยเมื่อยหิวขนาดไหน ให้มันเหนื่อยไปหิวไป ให้จิตเรามีความเพียร ไม่ว่าทำอะไรให้มีความเพียร มีแต่ความอยากจะเป็น โนนจะเป็นนี้ จะเอาอย่างโน้นจะเอาอย่างนี้ แต่ว่าเท่าเส้นผมมันก็ไม่เอา มันจะได้อะไร มันก็ได้แต่ความขี้เกียจขี้คร้านมักง่าย ท้อถอยกลัวตายอยู่นั้นแหละ ใจมันไม่ลุกขึ้นไม่เพียรถึงขนาด

เพราะฉะนั้น พระสาวกเจ้าทั้งหลายในครั้งพุทธกาลท่านเดินจงกรมภาวนาทำ ความเพียรอย่างเดียว จนนอนจงกรม แล้วก็สำเร็จ ไม่สำเร็จไม่หยุดเสียละ เอาถึงขนาดนั้นก็ได้สำเร็จทุกคนนั้นแหละ

ฉะนั้นทุกลมหายใจเข้าทุกลมหายใจออก เราท่านทั้งหลาย ต่อไปอย่าได้มีความท้อแท้อ่อนแอในหัวใจ ให้พากันตื่นอยู่ ลุกขึ้นมา กิเลสทางกายไม่สร้างมันขึ้นมาอีก กิเลสทางวาจาไม่พูดมันต่อไปอีก กิเลสทางใจไม่คิดตามไปอีก จะไปที่ไหนไล่กิเลสให้มันหนีออกไปหมดละ ให้เหลือแต่จิตที่ไม่มีกิเลสความโกรธ ให้เหลือแต่จิตที่ไม่มี ความหลง นั่งก็ภาวนา ยืนก็ภาวนา เดินก็ภาวนา อยู่ถ้ำ อยู่ป่า ไปไหน มาไหน ไม่ปล่อยให้จิตใจลุ่มหลงมัวเมาไปอยู่ในใต้อำนาจกิเลส จงพากันตั้งอกตั้งใจปฏิบัติบูชาภาวนา ไม่มีใครจะไปทำแทนกันได้ เปรียบเหมือนบุคคลเราที่มีชีวิตเป็นมาตั้งแต่เกิด เราบริโภค

อาหารมาโดยลำดับ ๆ ชีวิตของเราก็ต่อเนื่องมาจนถึงวันเวลาเดี๋ยวนี้ ไปให้คนอื่นบริโภค แทนได้หรือ ฉันทนาการปฏิบัติบูชาภาวนาก็เหมือนกัน ไม่มีใครที่จะช่วยตัวเองได้ดีเท่ากับตัวเอง

แม้พระพุทธเจ้าท่านก็ตรัสว่า เราตถาคตเป็นผู้ตรัสรู้ผู้บอกผู้สอนสาวกทั้งหลาย ผู้ปฏิบัติธรรมทั้งหลาย สาวกทั้งหลายละเองปฏิบัติเอง ให้มันเต็มที่ได้มาตรฐาน เมื่อยังไม่เต็มที่ได้มาตรฐานไม่ต้องบ่น ทุกข์อะไรท่านว่าไม่ต้องไปบ่น มีความอด ความทน มีความเพียร ความหมั่น มีความขยันขันแข็ง ไม่ท้อแท้อ่อนแอในหัวใจในจิต ในใจนั้นกายวาจา มันก็ไม่ท้อแท้อ่อนแอเหมือนกัน ใจเอา กายวาจา มันก็เอาทั้งนั้น จิตมันเป็นนาย ร่างกายมันเป็นบ่าวไพร่ราษฎร ถ้าจิตมันสั่งการให้ทำ ให้ปฏิบัติ ให้เลิก ให้ละ มันก็จะได้หมดแหละ

ฉะนั้นพุทธภาษิตที่พระองค์ทรงตรัสไว้ว่า วิริเยน ทุกข มจฺเจติ บุคคลจะล่วงทุกข์ไปได้เพราะความเพียร พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าก็เพราะความเพียร พระอรหันต์สาวกเจ้าทั้งหลาย ท่านได้บรรลุมรรคผลเห็นแจ้งพระนิพพาน ท่านก็มีความเพียร ความขี้เกียจขี้คร้านมันง่าย ท่านละทิ้งปล่อยทิ้งตัดทิ้ง เอามันเด็ดขาดลงไป ความเพียรมันก็เกิดขึ้นเต็มที่ ไม่ว่าจะกิจกรรมการงานใด ๆ ภายนอกภายใน เมื่อมีความเพียรก็ทำได้ดีปฏิบัติได้ทุกอย่างไป

บาป พระพุทธเจ้าสอนว่าไม่ให้ทำ เราก็เลิกในกาย วาจาจิตของเราให้มันเด็ดขาดลงไป เมื่อละบาปได้ ทุกข์ในเรื่องบาปมันก็ไม่มี เมื่อไม่ละบาป ทำบาปอยู่ทั้งกลางวัน กลางคืน ยืนเดินนั่งนอนตลอดชาติ ก็ได้รับความเดือดร้อนเมื่อภายหลัง เมื่อเราเลิกได้ ละได้ ปล่อยวางได้ ใจของเราเองก็ได้ชื่อว่าแจ้งใส หมดจด สะอาด คล่องตัวคล่องแคล่ว ว่องไว ไหวพริบเฉลียวฉลาด เฉียบแหลม รู้จักรู้แจ้งรู้จริง รู้แจ้งแทงตลอดในโลก ในทางโลกและทางธรรม มันมีอยู่ในหัวใจทุกคนแหละ

แต่ว่าทุกคนไม่มีความเพียรพยายาม ถ้าทุกคนมีความเพียรความหมั่นความขยันขันแข็ง สามารถอาจหาญแล้ว ก็ยอมสำเร็จจุล่งได้ทุกถ้วนหน้า ฉะนั้นดวงจิตดวงใจของเราอย่าได้ประมาทต่อไป ประมาทมาแล้วก็ให้แล้วไป ตั้งแต่เดี๋ยวนี้ขณะนี้ปัจจุบันนี้เป็นต้นไป เราจะไม่ประมาททุกกลมหายใจเข้าออก มรณกรรมฐาน พุทฺโธในดวงใจ ไม่ให้หลงลืม

ฉะนั้นอุบายธรรมต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้เมื่อว่าเราท่านทั้งหลาย พวกมันได้สดับรับฟังแล้วให้จดจำนำไปปฏิบัติ ก็คงได้รับความสุขความเจริญ

เอวี่ กี่มีค้ำวประการณะนี้

ค้ำคลอกจาก : พุทฐาจารย์บุชา

/ _/_ _/_ ค้ำวจิตกราบบุชา

จากคุณ : mayrin [8 พ.ค. 2545]